

Agendapunt
voor de vergadering van het algemeen bestuur RUD Drenthe
19 december 2022

Datum: 28 oktober 2022

Opsteller: mw. N. Vazirpanah/ mw. E. Riedstra

M. Heidekamp-Prins, directeur RUD Drenthe

Openbaar: ja

Onderwerp

Inventarisatie aanpassing Gemeenschappelijke regeling RUD

Advies eigenarenoverleg

Het is wenselijk dat binnen Drenthe een afgestemd proces wordt opgetuigd voor aanpassing van alle GR-teksten.

Gevraagd besluit:

- 1. Kennis te nemen van de wijzigingen Wet gemeenschappelijke regeling.**
- 2. Voorgestelde denkrichtingen voor aanpassing van de GR-tekst oriënterend te bespreken.**
- 3. Het voorstel voor de gewijzigde GR-tekst mede te baseren op de uitkomst van de gezamenlijke wens van raden/staten.**
- 4. In te stemmen met voorgesteld proces om te komen tot het doorvoeren van de wijzigingen.**

Inleiding

Op 1 juli 2022 is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regeling (wet GR) in werking getreden. Deze wijziging heeft impact op de Gemeenschappelijke regeling RUD (hierna: GR RUD).

De wijziging van de wet GR heeft als doel het versterken van de democratische legitimatie van binnen gemeenschappelijke regelingen genomen besluiten.

In dit agendapunt wordt u met bijgevoegde memo in **bijlage I** geïnformeerd over welke wijzigingen in de wet GR zijn doorgevoerd en per wanneer deze dienen te worden geïmplementeerd. Ook wordt u geïnformeerd over welke aanpassingen nodig zijn van de GR RUD.

Deze aanpassingen vallen uiteen in drie categorieën:

- benodigde wijziging van de GR RUD;
- geen wijziging nodig, want wijziging volgt rechtstreeks uit de wet GR;
- benodigde technische wijziging van de GR RUD.

Tot slot wordt u gevraagd in te stemmen met het voorgestelde proces om te komen tot doorvoeren van de wijzigingen met bijbehorende planning.

Motivatie

1.1 Wijzigingen wet GR

De wijzigingen vallen in drie categorieën uiteen:

- het versterken van de positie van de gemeenteraden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen door middel van de introductie van een zienswijzeprocedure, actieve informatieplicht van het bestuur naar de raden en de mogelijkheid voor de raden om een adviescommissie in te stellen.
- het creëren van aanvullende controle-instrumenten voor de gemeenteraden door middel van de introductie van een gemeenschappelijk onderzoeksrecht, de mogelijkheid van het instellen van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie en een

verduidelijking van de onderzoeksbevoegdheden van de lokale rekenkamers.

- het verbeteren van de positie van de gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de gemeenschappelijke regeling door middel van het aanscherpen van uittredingsregelingen, het aanpassen van de begrotingscyclus en het opnemen van de mogelijkheid van evaluatie van de regeling.

De regering heeft voor een implementatietermijn van twee jaar gekozen. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat wel direct in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar. Deze wijzingen dienen uiterlijk 1 juli 2024 te zijn gerealiseerd.

In **bijlage 1** worden bovengenoemde onderwerpen nader toegelicht en is onderdeel aangegeven wanneer de wijziging dient te zijn doorgevoerd.

2.1 Per 1 juli 2022 zijn een aantal onderwerpen in werking getreden die nog toegevoegd/gewijzigd moeten worden in de GR RUD Drenthe.

Voor de hierna volgende onderwerpen wordt voorgesteld (nader te bepalen) voorschriften aan de GR RUD toe te voegen. Het gaat hierbij om wijzigingen van de wet GR die van rechtswege gelden, maar nog wel aanpassing van onze eigen GR RUD vragen:

- de wijze waarop het bestuur aan de actieve informatieplicht richting raden en staten gaat voldoen en voor welke onderwerpen dit (niet uitputtend) geldt. Het gaat om informatie/inlichtingen ruimer dan alleen besluitvorming. Hierbij wordt voorgesteld aan te sluiten bij de actieve informatieplicht zoals verwoord in de Wet open overheid, onderwerpen waarop ook de zienswijzeprocedure zien en onderwerpen die bij afzonderlijk AB besluit als zodanig zijn aangewezen.
- de wijze waarop een zienswijze van de raden en de staten dient te worden getroffen bij het treffen van een GR (waar mede onder wordt verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling). De bepalingen over het wijzigen van een regeling, de uittreding en toetredingen dienen op dit punt te worden aangevuld.
- de wijziging van de begrotingscyclus. Dit betreft de verruiming van de termijnen voor begroting en jaarrekening. Voorgesteld wordt om de zienswijzetermijn voor de begroting te verlengen van 8 naar 12 weken en de termijn voor verzending van de begroting op 30 april, dan wel op de binnen Drenthe afgesproken termijn, te bepalen.
- het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie waarbij raden/staten in een vroegtijdig stadium door het AB kan worden betrokken bij voorgenomen besluiten. Voorgesteld wordt een kanbepaling op te nemen waarin de bevoegdheden, taken en werkwijze waarop vastgelegd waarop een adviescommissie kan worden ingesteld.

2.2 De wijziging van de wet GR vraagt het wijzigen van de GR RUD voor onderwerpen die voor 1 juli 2024 geïmplementeerd moeten worden.

Voor de hierna volgende onderwerpen wordt voorgesteld (nader te bepalen) voorschriften aan de GR RUD toe te voegen.

- het vragen van een zienwijze van raden/staten op besluiten van het bestuur van de GR. Voorgesteld wordt een kan-bepaling op te nemen dat door het AB kan worden besloten tot het instellen van een zienswijzeprocedure. Voorgesteld wordt om dit alleen bij grote beleidsvoornemens of besluiten te doen.
- het toepassen van participatie waarbij belanghebbenden/ingezetenen bij totstandkoming en uitvoering van beleid betrokken worden. Voorgesteld wordt een kan-bepaling op te nemen dat door het AB kan worden besloten tot het instellen van een inspraakmogelijkheid. Hiermee wordt de mogelijkheid open gehouden dat het AB kan besluiten burgerparticipatie toe te passen (op welke wijze en hoe), maar dit hoeft niet in alle gevallen.
- uittreding. De wijziging van de wet GR schrijft voor dat de voorwaarden over (partiele) uittreding in de GR moeten worden opgenomen. Voorgesteld wordt om in de GR RUD in elk geval afspraken op te nemen omtrent het vermogen van RUD Drenthe bij (partiele) uittreding en de gevolgen daarvan op het personeel, lopende contracten, huisvesting en investeringen. Tevens is het voorstel om afspraken te maken over risico-opslag, frictiekosten en desintegratiekosten.
- het evalueren van de GR RUD. In de GR moet een bepaling worden opgenomen over (de wijze) van evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. Voorgesteld wordt een kan-bepaling op te nemen waarmee de mogelijkheid tot evaluatie van de GR eens in vijf jaar wordt geopend.

2.3 Sommige wijzigingen uit de wet GR vergen geen aanpassing van de GR RUD

Deze hierna volgende onderwerpen zijn al op 1 juli 2022 direct in werking getreden en volgen rechtstreeks uit de wet GR. Ze vergen echter geen wijziging van de GR RUD. Het betreft:

- het recht van onderzoek: de mogelijkheid voor raden en staten om een gezamenlijke gemeenschappelijke onderzoekscommissie in te laten stellen met betrekking tot de bestuursvoering van een GR
- verduidelijking van de onderzoeksmogelijkheid lokale en gezamenlijke rekenkamers: de mogelijkheid van rekenkamers om onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur.

2.4 Sommige wijzigingen vragen een technische aanpassing van de GR RUD

Met de wijziging van de GR RUD kunnen ook een aantal technische wijzigingen en het door het AB op 6 april 2020 eerder genomen besluit tot opheffing van de Raad van Opdrachtgevers worden doorgevoerd.

2.5 Ook de Omgevingswet en Wet open overheid vragen aanpassing van de GR RUD.

Op 1 juli 2022 is de Wet open overheid in werking getreden en naar verwachting treedt op 1 juli 2023 de Omgevingswet in werking. Beide wetten vergen ook een aanpassing van de GR RUD. Het gaat hier om kleine technische wijzigingen zoals de terminologie in overeenstemming brengen met deze wetten en nieuwe benamingen van takenpakketten, maar ook de actieve openbaarmaking op grond van de Wet open overheid van agenda's en besluitenlijsten van het AB en DB. Dit sluit aan bij de hierboven op grond van de wet GR genoemde actieve informatieplicht.

In **bijlage 1** worden bovengenoemde onderwerpen nader toegelicht.

	<p><i>3.1 Voor de wijziging van de GR is toestemming nodig van de raden en staten van de deelnemers</i></p> <p>Aanpassen van een wijziging van de GR vergt een uitgebreide procedure.</p> <p>Uitgaande van het implementeren van de wijzigingen voor 1 juli 2024 en goedkeuring (en het geven van aan zienswijze) door de raden en de staten, dient uiterlijk juli 2023 een gewijzigde versie gereed te zijn en ter vaststelling door het bestuur aangeboden te worden aan de colleges.</p> <p>Binnen Drenthe zijn de griffiers en de GR-werkgroep van de VDG gestart om het proces van aanpassing van de GR- en uit te lijnen, om te komen tot een meer uniforme behandeling en inhoud.</p> <p><i>4.1 Voor het opstellen van de gewijzigde GR zal een werkgroep worden geformeerd bestaande uit een vertegenwoordiging van de deelnemers van de GR RUD</i></p> <p>Na uw instemming zal zo spoedig mogelijk gestart worden met het doorvoeren van de tekstuele wijzigingen in de GR RUD. Voorgesteld wordt om een werkgroep te formeren bestaande uit een vertegenwoordiging van de deelnemers van de RUD en de RUD Drenthe. Dit is ook zo gebeurd bij de oprichting van de GR en het opstellen van mandaatbesluiten voor onder de Omgevingswet. Hiermee wordt er voor gezorgd dat alle deelnemers gelijktijdig op de hoogte zijn van de inhoud en is uniformiteit in de procedure voor vaststelling gewaarborgd.</p>
Kanttekening	<p><i>2.1 De voorgestelde wijzigingen zijn nog niet vervat in concrete voorschriften/bepalingen</i></p> <p>Bij het opstellen van dit memo is aansluiting gezocht bij relevante literatuur, wet- en regelgeving, kamerstukken. De voorstellen voor wijziging van de GR RUD zijn op deze informatie gebaseerd en derhalve nog niet vervat in concrete voorschriften/bepalingen. Onvoorziene zaken/inzichten die bij het opstellen van de bepalingen/ voorschriften voor de gewijzigde GR RUD naar voren komen, kunnen er toe leiden dat een voorgestelde wijziging uiteindelijk anders wordt doorgevoerd dan voorgesteld. Dit eventuele verschil maken wij bij verzoek tot vaststelling van de gewijzigde GR RUD aan u inzichtelijk.</p>
Bijlagen	Bijlage I Memo inwerkingtreding Wet gemeenschappelijke regelingen
Communicatie persbericht	-

Besluit: